MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Kreikan talous on pitkään muistuttanut nuorallakävelyä rotkon yli, mutta vaalien jälkeen kävelijälle pantiin vielä side silmille. **KAUPPALEHTI PÄÄKIRJOITUKSESSAAN**

Virkkusen kartta ei käynyt kunnille

Hallituksen ja sen kuntaministerin Henna Virkkusen (kok.) ajatus noin 70 kunnan Suomesta on kevään mittaan murentunut pala palalta. Helmikuussa julkistettu ”karttaharjoitus” herätti kunnissa suoranaisen kapinaliikkeen. Sen jälkeen ministerien aikaa on kulunut rutkasti vakuutteluihin pakkoliitosten vastustamisesta.

Maakuntakuntakierroksella Virkkusen kuntamalli tyrmättiin kaikkialla suuria keskuskuntia lukuunottamatta. Tunnelmat eivät parantuneet niissä vastauksissa, joita kunnilta pyydettiin huhtikuun puoleen väliin mennessä.

Kuntalehden tekemän yhteenvedon mukaan (Kuntalehti 10.5.) vain joka toinen kunta on valmis osallistumaan edes kuntaliitoksen selvittämiseen. Näistäkin lähes puolet hylkäisi Virkkusen mallin selvityksen pohjana.

Kannattaa muistaa, etteivät kunnat sinänsä vastusta järkevää kuntarakennetta. Monet niistä eivät vain pidä Virkkusen kuntakarttaa järkevänä. Myös hallituksen uudistuksessaan omaksumaa ylhäältä sanelemisen tapaa karsastetaan.

Osa kunnista ei niele tarjottuja kuntarajoja siksi, että niillä on jo pitkälle tehtyjä liitos- ja yhteistyösuunnitelmia Paras-hankkeen pohjalta. Hallituksen uudistuslinjaan verrattuna näissä on se ero, että suunnitelmat on laadittu kunnissa ja niiden omien tarpeiden perusteella.

Kuntien edunvalvoja Kuntaliitto pitää tiukasti kiinni siitä, että kunta- ja palvelurakenteen muutokset tapahtuvat jatkossakin paikallisista aloitteista ja paikallisilla päätöksillä. Liiton hallitus edellyttää myös paikallisten erityisolojen huomioimista alueilla, joilla liitokset eivät johda niin kutsuttujen vahvojen peruskuntien syntymiseen.

Hallituksen uudistusesitys ei sisältänyt malleja esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä, eikä se ottanut kantaa kuntien vastuisiin tai niissä tapahtuviin muutoksiin palvelutuotannossa. On siksi ymmärrettävää, että Kuntaliitto vaatii uudistuksesta uuden lausuntokierroksen kesän ja syksyn aikana.

Kataisen hallituksen suurella ryminällä aloittama kuntaremontti alkaa vähitellen muistuttaa kertaalleen lopetettua Paras-hanketta. Kuten Paras-hankkeen, myös Virkkusen karttaharjoituksen ongelma on, että se keskittyy palvelujen sijasta rakenteisiin.

Paras-hankkeessa hallitus saneli mallin vähintään 20 000 asukkaan väestöpohjasta peruspalveluiden järjestämisessä. Sekin koettiin monissa kunnissa liian määrääväksi, mistä saivat kuulla kunniansa muun muassa keskustalaiset kuntaministerit Hannes Manninen ja Mari Kiviniemi.

Kuntaministeri Henna Virkkusen (kok.) ajaman kuntamallin hyväksyy suunnittelun pohjaksi vain alle kolmasosa kunnista.

Lisäksi hallitukset ovat omissa kuntaremonteissaan käytännössä unohtaneet maakuntatason, joka esimerkiksi terveyspalveluiden tuottamisessa toimii jo nyt kuntien luontevana yhteistyöalueena. Myös monet asiantuntijat pitävät maakuntatason yhteistyötä kuntaliitoksia parempana ratkaisuna.

Joka tapauksessa Virkkusen karttaharjoitus on taipumassa vähitellen kuntien itsehallinnon kunnioittamiseen. Ehkä hallituksessa on huomattu, että se tarkoittaa samalla myös kuntalaisten eli kansalaisten kunnioittamista.

Hallinnon ja palveluiden tuotantoa on Suomessa välttämätöntä tehostaa. Näiden toimien täytyy kuitenkin kunnioittaa ja varjella paikallista demokratiaa – se pystyy todistetusti myös vaikeisiin päätöksiin.

Kuntarajat ovat tehostamistoimena yksinkertainen lähestymistapa. Ne eivät ratkaise esimerkiksi sitä suurta taloudellista ongelmaa, että lääkärien kalliista työajasta jopa kolmasosa kuluu toimimattomien tietojärjestelmien kanssa tappelemiseen.

Vastaavia säästö- ja tehostamiskohteita löytyy kuntarajoista riippumatta. Jos hallitus ei pääse kuntien kanssa kehittämään palveluiden järjestämistä ja niiden rahoitusta, uhkaa sen kuntauudistus jäädä pelkäksi karttaharjoitukseksi.

> **Hallituksen kuntaremontti alkaa muistuttaa jo lopetettua Paras-hanketta.**

VIERASYLIÖ

Sahuri opiskelee mieluummin tekniikkaa kuin liiketaloutta

Kuluttajan ostopäätös on monen tekijän summa. Näin on myös koulutusten valintapäätöstä tehtäessä. Jokaisella on omat ostopäätöksiin vaikuttavat tekijänsä. Nämä tekijät voivat olla joko sisäisiä tai ulkoisia, tiedostettuja ja tiedostamattomia.

Maaseutu-Pisa on EU-rahoitteinen koulutushanke, joka tarjoaa kokonaisvaltaista liiketoimintaosaamista piensahoille ja puutuotealan pienyrityksille.

Koulutushankkeen lähtökohtana on ollut yrittäjäkentältä tullut tarve yrittäjien liiketoimintaosaamisen kehittämisestä.

Koulutuspaketit on rakennettu yhteistyössä yrittäjien ja piensahoja edustavan Sahayrittäjät ry:n kanssa, ja markkinoinnissa ja tiedottamisessa on aktiivisesti jalkauduttu yrityskentälle.

Hankkeen tavoitteeksi on asetettu antaa 300 yrittäjälle liiketalouden ja 180 yrittäjälle teknisen osaamisen koulutusta.

Hankkeen koulutukset alkoivat syksyllä 2009. Koulutustarjottimia oli kaksi: yksi liiketoimintaosaamiseen ja toinen tekniseen osaamiseen.

Varsin pian koulutusten alettua havaittiin, että todellinen kysyntä ei ollutkaan liiketoimintaosaamisen kehittämisessä, vaan tekniikka veti puoleensa.

Yrittäjät poimivat koulutustarjottimelta ahkerasti pyörö- ja vannesahauskoulutusta, lujuuslajittelua, hirsirakentamista ja höyläyskursseja.

Vain harvoja kiinnosti yrityksen talouden, markkinoinnin, verotuksen tai atk:n koulutus – osanotto jäi laihaksi.

Samaan aikaan kun liiketalouden kursseja viivattiin koulutuskalenterista peruuntuneiksi, järjestettiin koulutuskalenterin ulkopuolelle jopa ylimääräisiä teknisen osaamisen kursseja.

Koulutus koettiin hyödylliseksi

Hankkeessa teetettiin kanditutkielmana selvitys Maaseutu Pisa -koulutuksiin osallistuneiden kuluttajakäyttäytymisestä. Tutkimuksessa etsittiin syitä siihen, miksi liiketalouden koulutuksia ei ole ostettu, vaikka hanketta aloittaessa koulutustarve tuntui olevan juuri sillä puolella.

Yrittäjiltä kysyttiin, mitkä tekijät vaikuttavat koulutusten ostoon, millaisia asenteita ja motiiveja pienyrittäjällä on liiketalouden koulutuksia kohtaan ja kuinka he suhtautuvat kouluttautumiseen yleisesti.

Lisäksi selvitettiin, koetaanko liiketalouden koulutuksen osa-alueet tarpeellisiksi.

Tutkimukseen osallistunut yrittäjä oli keskimäärin 45–54-vuotias ammattikoulutuksen käynyt mies. Vastaajien profiili oli sukupuoleltaan, iältään ja koulutukseltaan hyvin yhtenäinen porukka.

> **Hyvin on pärjätty tähänkin saakka.**

Yleisesti suhtautuminen koulutukseen oli myönteistä. Vastaajat tuntuivat tietävän koulutuksen hyödyistä ja asennoituivat sitä kohtaan myönteisesti.

Koulutukseen suhtautui myönteisesti ja koulutusta piti hyödyllisenä peräti 96 prosenttia vastaajista.

Miksi liiketalous ei kiinnosta?

Tarkemmista asenneväittämistä selvisi, että lähes puolet yrittäjistä koki kouluttautumisen olevan kallista ja reilu kolmannes piti sitä jopa riskinä.

Vaikka hankkeen koulutukset olivat EU-rahoitteisina erittäin edullisia, yksityisyrittäjälle kertyy moninkertainen hinta yrityksen jättämisestä ilman tuotantoa useammaksi päiväksi. Kokemus riskistä syntynee samasta syystä.

Yhdeksän kymmenestä yrittäjästä koki tarvitsevansa liiketaloutta, mutta yli puolet oli sitä mieltä, että liiketalous on vaikeaa. Vaikeaksi kokemisen tunne saattaa aiheuttaa sen, ettei liiketalouden asioita ehkä halutakaan oppia.

Monilla painottui myös mielipide ”hyvin on pärjätty tähänkin saakka”.

Yhtenä syynä ja kynnyksenä koulutuksiin osallistumiseen yrittäjät pitivät heikkoja atk-taitojaan. Kolmasosa yrittäjistä ei osannut MS Wordin käyttöä. MS Power Pointin käyttö oli tuntematonta yli puolelle vastaajista. Kymmenesosa ei käyttänyt sähköpostia lainkaan.

Useat yrittäjät olivat sitä mieltä, että teknisistä kursseista saatavan tiedon voi hyödyntää välittömästi kurssin jälkeen. Moni haki teknisen osaamisen kursseilta tukea investointisuunnitelmilleen tai osaamista uuden laitteen käyttöön.

Tekniset kurssit koettiin myös käytännönläheisinä.

Eräs vannesahauskurssille osallistunut yrittäjä kiteytti ajatuksensa lauseeseen ”jos olisin kiinnostunut liiketaloudesta, minusta olisi tullut pankkiiri”.

Tarve tunnistetaan, harva lähtee liikkeelle

Koulutuksen ostopäätökseen vaikutti kyselyn mukaan eniten mahdollisuus henkilökohtaiseen sekä yrityksen osaamisen kehittymiseen. Myös uusien kontaktien hankkiminen sekä kollegojen tapaaminen olivat tärkeitä motiiveja.

Moni koki tärkeäksi itsearvostuksen kohottamisen koulutuksen avulla. Nämä asiat toteutuivat useimmiten teknisen osaamisen koulutuksissa.

Kaikista tärkeimmäksi liiketoimintapuolen osaamisalueeksi yrittäjät mainitsivat myynnin ja markkinoinnin. Erityisesti näkyvyyden parantamiseen kaivattiin apua. Vain yksi kymmenestä koki hallitsevansa tämän tarpeeksi hyvin.

Tärkeäksi koettiin parantaa osaamista myös yrityksen taloudessa, verotuksessa ja investoinneissa.

Aikomusta ostaa liiketoiminnan koulutuksia jatkossa osoitti kuitenkin alle puolet vastaajista. Vaikka asenne koulutuksia kohtaan oli hyvä ja koulutukselle koettiin tarvetta, koulutukseen ei kuitenkaan välttämättä hakeuduta.

Maaseutu-Pisa on Manner-Suomen maaseudun kehittämisrahaston rahoittama nelivuotinen koulutushanke (2009–1012). Hanketta koordinoi TTS Työtehoseura yhdessä Sahayrittäjät ry:n kanssa.

Koulutusta antavat Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulut, Lapin ja Kainuun ammattiopistot sekä Sedu Aikuiskoulutus.

Tähän mennessä hankkeessa on saanut koulutusta yli 400 yrittäjää. Heistä lähes kaikki ovat osallistuneet erilaisille teknisen osaamisen kursseille ja hieman yli 100 yrittäjää liiketoimintaosaamisen koulutuksiin.

RIITTA BACKMAN
Kirjoittaja on tutkimusvastaava TTS Työtehoseurassa.

PÄIVÄN KUVA

KIMMO KIURUMÄKI

Valmiina äestämään

Elmeri Kiurumäki, 7, äestää omaa peltoaan Rauvolan tilalla. Tila sijaitsee Pietilän kylässä Asikkalassa. Isä on koonnut oivan menopelin puutarhajyrsimestä.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

Puuhapalsta innostaa

Kukapa ei haluaisi olla metsänomistaja? Tämän kysymyksen oivalsi yksittäisten työntekijöidensä ansiosta maan suurin metsänomistaja Metsähallitus. Ja hyvä että oivalsi.

Metsähallitukselle on kertynyt paljon pieniä metsäpalstoja. Pieni koko ja hajanainen sijainti on tehnyt niistä suuromistajalle hankalan omaisuuserän, josta se voi mieluusti luopua.

Nämä alaltaan pääosin puolesta hehtaarista muutamaan hehtaariin yltävät puuhapalstat ovat yllättävän kysyttyä tavaraa. Myyntiin laitetuista 1 500 palstasta on mennyt puolessa vuodessa kaupaksi jo 220 kappaletta.

Myytyjen palstojen keskihinta on ollut 7 700 euroa. Myyntituloja valtiolle on kaupoista kertynyt jo yhteensä 1,7 miljoonaa euroa.

Parasta asiassa on, että palstat ovat nyt omistajilla, joilla on niille järkevää käyttöä. Joku metsänomistaja on saanut niistä tarpeellista lisämaata, mutta moni aivan uusikin metsänomistaja iloitsee uudesta puuhapalstastaan.

Ajan ilmiöihin näyttää kuuluvan, että kaupungistuva kansa hakee arjelleen vastapainoa maalaisista metsä- ja viljelyaskareista. Suomi on siitä poikkeuksellinen maa, että miltei jokaisella on tähän halutessaan mahdollisuus.

Kiinnostusta maanomistajuuteen lisännee myös talouden yleinen epävarmuus. Vaikka euro häviäisi, maa pysyy aina paikallaan.

KOLUMNI: NIKLAS HOLMBERG

Sokka irti ja kädet ristiin!

Europarlamentaarikko Sirpa Pietikäisellä oli osuva vertaus kreikkalaisten poliitikkojen ajankohtaisista haasteista.

”Eurosta eroaminen on kreikkalaisten kannalta vähän sama asia kuin vetäisi sokan irti käsikranaatista ja toivoisi sen olevan suutari.”

Juuri tästä syystä useimmat asiaa seuraavat eivät vieläkään usko Kreikan jättävän yhteisvaluuttaa. Mahdollista se kuitenkin on.

Kreikan toissaviikkoinen vaalitulos ei ollut yllätys. Maan talous on vapaassa pudotuksessa, ja tavallisten ihmisten sietokyky leikkauksia kohtaan alkaa olla lopussa. Syyllisiä kriisiin ovat samat valtapuolueet, jotka nyt vaativat kansalta lisää säästöjä.

Demokratian kriisistä kertoo kuitenkin se, että vaaleja ei voittanut mikään selkeä vaihtoehto, vaan kasa keskenään riiteleviä ääriryhmiä. Ristiriitaista on, että kreikkalaisten selvä enemmistö haluaa pysyä eurossa mutta samaan aikaan peruuttaa EU:n ja IMF:n vaatimat säästötoimet.

Uudet vaalit tuskin tuovat ratkaisua. Gallupien perusteella säästötoimia vastustava Syriza nousisi uusintavaaleissa ykköseksi. Riittävää enemmistöä se ei yksinään kuitenkaan saisi.

> **”Eurosta eroaminen on sama asia kuin vetäisi sokan käsikranaatista ja toivoisi sen olevan suutari.”**

niklas.holmberg@maaseuduntulevaisuus.fi

Kreikan tukihanan kahvaa piteleville EU-johtajille tilanne on vaikea. Niin kauan kuin Kreikassa ei ole hallitusta, ei sen kanssa voi neuvotella eikä kenelläkään ole käsitystä, aikooko Kreikka ylipäätään pysyä eurossa.

Tuli Kreikkaan minkälainen hallitus tahansa, haluaa se neuvotella lievennyksiä maalta vaadittuun säästöohjelmaan.

Kärsivällisyys EU:ssa ja IMF:ssä alkaa kuitenkin olla lopussa. Tiukan paikan tullen jotain pientä joustoa ehkä vielä voisi löytyä, mutta toisaalta myös Kreikan letkujen irrottaminen saa yhä vahvempaa kannatusta.

Tähän asti Grexit, Kreikan ero eurosta, on ollut varsinkin Euroopan keskuspankille mahdoton ajatus, mutta viime päivinä keskuspankkiirit ovat alkaneet vakavasti pohtia, miten euroalueen repeämä käytännössä hoidettaisiin.

Konsensus tuntuu olevan, että Kreikan kaatuminen ei enää tässä vaiheessa veisi koko Eurooppaa kaaokseen. Viimeisen velkasaneerauksen jälkeen Kreikan saatavilla ei juuri ole merkitystä markkinoilla.

On kuitenkin täysin mahdollista, että Grexit saisi myös muiden kriisimaiden ihmiset pakkaamaan eurot matkalaukkuihin ja suuntaamaan kohti pohjoista.

Laajamittaisen valuuttapaon voisi silloin estää vain EKP:n massiivinen tuki kriisimaiden rahoitusmarkkinoille.

Avaimet ovat kuitenkin kreikkalaisilla. Eurosta eroaminen voi tapahtua vain sen omasta aloitteesta. Toki tukihanan sulkeminen lopettaa eläkkeiden ja palkkojen maksun kansalaisille, mikä ei jättäisi maan poliitikoille juuri vaihtoehtoja.

Palataan kuitenkin Pietikäisen käsikranaatti-vertaukseen. Mitä eroaminen eurosta merkitsisi Kreikalle?

Devalvaatiota pidetään usein helppona ratkaisuna talouskriisiin. Muutamissa maissa, kuten Islannissa, se on toiminutkin. Raju devalvaatio korjaisi toki Kreikan hintakilpailukyvyn hetkessä, mutta samalla se ajaisi maan talouden täydelliseen kaaokseen.

Tuontitavarat, kuten energia ja koneet, kallistuisivat samassa suhteessa. Yhteiskuntarauhan kannalta merkittävää on, että hyvistä viljelyolosuhteistaan huolimatta Kreikka tuo ulkomailta myös ison osan peruselintarvikkeistaan.

Jos maan uusi hallitus yrittäisi maksaa velkansa esimerkiksi Suomelle, pitäisi sen tehdä vielä EU:n vaatimuksiakin kovempia leikkauksia. Jos Kreikka taas jättäisi velkansa maksamatta, sen olisi turha hakea lainaa mistään vuosikausiin.

Joka tapauksessa valuutanvaihdokseen liittyvä epävarmuus ja mahdollinen kaaos johtaisivat ainakin hetkellisesti vielä syvempään taantumaan, kun pääoma ja yritykset vetäytyisivät maasta.

Käytännössä paluu drakmaan edellyttäisi ainakin väliaikaisesti jonkinlaiseen reaalisosialismiin siirtymistä.

Pääomaliikkeet pitäisi ottaa valtion kontrolliin ja pankkijärjestelmä kansallistaa. Valuuttapaon välttämiseksi valtakunnan rajoilla pitäisi ottaa käyttöön DDR-tyyliset rajatarkastukset eurosalkkujen kanssa pois pyrkiville kansalaisille.

Jotkut ovat suositelleet Kreikalle Kuuban kaltaista rinnakkaisvaluuttajärjestelmää. Sisäinen vaihdanta pyörisi drakmoilla ja kansainvälinen rahaliikenne euroissa. Sekin vaatisi toimiakseen valtion voimakasta puuttumista talouteen.

Tehtiin valuutanvaihdos miten tahansa, on vaikea kuvitella, että velkansa laiminlyövä sosialistinen komentotalousmaa voisi enää pysyä EU:n jäsenenä. Tai ainakaan saada euromääräisinä maksettavia EU:n maataloustukia.

Kreikan ex-pääministeri George Papandreoun esitti viime syksynä kansanäänestystä maan eurojäsenyydestä. Esitys tyrmättiin yhteen ääneen. Nyt EU:n eri laidoilla suorastaan rukoillaan, että kreikkalaiset lopulta päättäisivät, mitä aikovat tehdä.

LEHTIKATSAUS

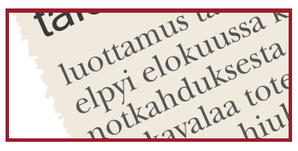

Kaivoksista voitava puhua

Lapin Kansa vaatii keskustelua myös kaivosten ongelmista.

”Suomalaisilla – myös medialla – on oikeus avoimeen keskusteluun aiheesta, joka huolettaa valtaosaa kansasta. Poliitikkojen, kuten myös kaivosyhtiöiden on kestettävä se.

Kaivosveron suosio näyttää kasvavan samassa suhteessa kaivoskritiikin kanssa.

Alma Median kyselyn mukaan jo puolet suomalaisista kannattaa veroa siinäkin tapauksessa, että se vähentäisi kaivosyhtiöiden investointihaluja Suomeen. Enää kolmannes kansasta sanoo ei verolle.”

155 001 neuvojaa

Ilkka kommentoi keskustan jäsenäänestystä.

”Keskustan neuvoa-antava jäsenäänestys uudesta puheenjohtajasta on käynnistynyt. Toiveissa on saada 155 001 jäseneltä vinkki siitä, kuka olisi paras tai ainakin halutuin mies puolueen keulaan.”

”Puoluekokousedustajiksi valikoituu vain pieni siivu puolueen jäsenistä. Neuvoa-antava äänestys lisää kansanvaltaisuutta. Keskustassa, jossa nykyisen puoluejohdon on kritisoitu unohtaneen kentän äänen, jäsenäänestys voi osaltaan vahvistaa yhtenäisyyttä.”

Jäätelöstä apua kampanjointiin?

Pohjalainen arvioi SDP:n puoluesihteerin Mikael Jungnerin ideaa jäätelökampanjasta.

”Ehkä todellinen vaikuttamisyritys alkaa vasta siitä, kun äänestäjä on saatu pysähtymään karkkikupille tai jäätelölaatikolle.

Toinen tavoite lienee esimerkiksi jäätelökampanjalla se, että puolueväki saadaan kesäkaudellakin jalkautettua tekemään vaalityötä.

Näinä aikoina luulisi yhteiskunnallisten ongelmien kiinnostavan kansalaisia ilman jäätelötikkuakin.

Vaan eipä taida kiinnostaa, jolloin poliitikkojen on pakko turvautua kaikenlaiseen kikkailuun. Surullista!”